

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA-
BELWEDER, DN. 24. czerwca 1919 r.

L. DZ. 2714.

1077/91.

Do

KWATERY GŁÓWNEJ

na ręce por. SWITALSKIEGO

W uzupełnieniu raportu przesłanego dziś popołudniu telegraficznie melduję / na podstawie raportu politycznego Nacz. Dow. z 22. i 23. b.m. i raportu M.S.W. z 23. VI. "Sytuacja w kraju" /.

1. W Bielsku grozi strajk robotników. Miał wybuchnąć dziś, odroczone podobno do 28. Rada Narodowa Śląska zarządziła tam stan wyjątkowy, asystencja wojskowa wysłana. Według meldunku D.O.G. Kraków Niemcy dla sfinansowania strajku przysłali 20.000.000 marek, strajk zatem ma mieć charakter polityczny, poprzez Niemców w ich ewentualnych zaczepnych przeciw Polsce krokach.

2. Meldunek D.O.G. Warszawa mówi obszerniej o zachowaniu się żołnierzy z oddziałów Haklera. Cały szereg zajść z ludnością miasta Warszawy na skutek jazdy konno po chodnikach, zaczepiania kobiet, obrywania kwiatów i t.d.. Hallerczycy całą noc chodzą po mieście bez kontroli, zachowują się niesubordynacyjnie wobec oficerów inspekcyjnych / ostatnio wobec kpt. Bergera / . Ciechanów melduje, że w oddziałach Hallera tam stacjonowanych zupełny brak dyscypliny ogromne rozpolitykowanie, wrogi stosunek do żydów, obecność w oddziałach agitatorów bolszewickich tak że stwierdzony został czynny udział Hallerczyków w organizowaniu strajków rolnych w okolicy Pułtuska w początku czerwca.

Handwritten signature and initials

L. DZ. 2725

Do

KWATERY GŁÓWNEJ na ręce por. ŚWITALSKIEGO.

W uzupełnieniu raportu telegraficznego

/który dotąd z powodu ciągłego zajęcia linji nie odszedł/ melduje:

1. Wszystkie pisma warszawskie omawiają niebezpieczeństwa niemieckie, przy czem Gazeta Poranna zwraca uwagę że cała Polska zwrócone ma oczy na Galicję Wschodnią, a zapomina o Śląsku Górnym. Gazety podnoszą znaczenie powstania polskiego w powiecie Kozielskim, atak na Wieruszów, wysadzenie 2-ch baonów niemieckich w Herbach, ustęp w nocy Bałżera, że rząd niemiecki zrzuca z siebie odpowiedzialność za ewentualny opór prowincji wschódnich przeciw oderwaniu od Niemiec.
2. Według meldunku MSW /sytuacja w kraju/ ostrzeliwanie Wieruszowa, które spowodowało spalenie 150 domów, w tem urzędzeń wojskowych, zostało przypuszczalnie spowodowane zabranem przez nasz oddział kuchni polowej.
3. /Nacz. Dwtwo 23.6.19/ DOG Kraków podaje za wiarogodną osobą, przybyłą z Pragi wiadomość o silnych atakach na gen. Pelle i na Kłofacza na posiedzeniu Rady Ministrów z 15.6.19 w obecności Massaryka. Kłofacz podał się do dymisji, Massaryk dotąd nie odpowiedział na jego prośbę. Możliwa jest zmiana gabinetu na rzecz czeskiego posła w Wiedniu, p. Tussara.
4. /Nacz. Dwtwo 23.6.19/ Nacz. Dwtwo zwróciło się do M.S.Z. z prośbą o jaknajszybsze powiadomienie rządu sowieckiego w Kijowie o zarządzenia spowodowanych koniecznością ochrony ludności polskiej. Nacz. Dwtwo postanowiło traktować pochwyconych członków sowieckich i przywódców band bolszewickich jako zakładników, których los zależy będzie od postępowania z ludnością polską na Rusi.

5. Konieczne jest ustalenie stałej godziny rozmów w godzinach popołudniowych, popołudniu i wieczór linja pracowana i stale zajęta.

6. Załączam referat polityczno-wojskowy i 2 referaty prasowy

Nacz. Dwtwa.

1. W załączniku piśm. warszawskie omawiają...
niebezpieczeństwa niemieckie, przesyła Gazeta Polska...
że cała Polska zwrotna na cześć na Galicję Wschodnią...
Blasku Górnym. Gazety podnoszą znaczenie powstania polskiego...
w powiecie Konielskim, atak na Wieruszów, wysadzenie 2-oh...
niemieckich w Herbach, atak w nodzie Borka, że rząd niemiecki...
zranie a siebie odpowiedzialność za ewentualny opór...
wschodnich prasow obywateli od Niemiec.

2. Według meldunku 138...
otrzymanie Wieruszowa, które spowodowało...
przeszedł województwo, zostało...
przed tym oddział...
...

3. Nacz. Dwtwo 23.6.19\ 200...
daje na wiadomość...
kuch na gen. Telle i na...
15.6.19 w obecności...
...
...

4. Nacz. Dwtwo 23.6.19\ Nacz. Dwtwo...
...
...
...
...
...

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA- DN. 191... R.
BELWEDER.

L. DZ.

1077/191

tekście zostanie powtórnie wydany w najbliższych dniach.
4. Załączam streszczenie raportu W.B.K. z 24.VI.1919., ra-
port W.B.K. z 26.VI.b.r., akta 2734 i 2746, wymagające de-
cyzji Komendanta, a względnie pilne, wreszcie 4 referaty Na-
czelnego Dowództwa. List do por. Switalskiego w osobnej ko-
percie.

J. Indrzejewski
opt.

325
104

L. DZ. 2745.

1077/51

Do

KWATERY GŁÓWNEJ

na ręce por. SWITALSKIEGO

1. Raport dzienny wysłany telegraficznie o godz. 15.30.
2. Lewicowa praca warszawska zajmuje się sprawą udzielenia przez Ministra Skarbu Karpińskiego pożyczki 500.000 marek Warszawskiemu "Towarzystwu Rosyjskiemu", które grupuje żywioły reakcyjne rosyjskie, jest filją regimeu Kołczaka i którego wypierają się nawet tutejsi rosjanie ~~xx~~ liberalni/ "Gazeta Polska" z 26.VI., "Kurjer Poranny" z 27.VI./ W związku z tem melduje, że wpłynęła dziś prośba gen. Sztabu Generalnego rosyjskiego ~~xx~~ Agapiejewa, byłego szefa sztabu Petlury, który ~~zbiegł~~ do Polski i obecnie zaaresztowany przebywa w Cytadeli. Petlura usunął go za tendencje białogwardyjskie, Agapiejew w prośbie swej podaje, że był ostatnio w Kielcach dla zobaczenia się z Oskilką, jakoby x dla odebrania od niego należnych mu pieniędzy. Ponieważ ~~wx~~ nakaznym mu terminie nie opuścił Polski, został zaaresztowany. Prosi o uwolnienie i ułatwienie przejazdu do Kołczaka. Akt skierowałem do gen. Sosnkowskiego. Cała sprawa wygląda mętnie i robi wrażenie epizodu z intryg rosyjskich w Polsce.
3. M.S.W. wygotowała już i rozesała odnośnym władzom dekret o zależności ~~genji~~ gen. Hallera. Przez pomyłkę nieuwzględniono poprawek wprowadzonych przez Belweder. Zwróciłem na to telefonicznie uwagę Adjutanturze I. Departamentu, dekret w autentycznym

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA-
BELWEDER. DN. 29. VI. 1919 R.

L. DZ. 2783.

Do

Kwatery Głównej.

na ręce por. Switalskiego.

Wobec tego, że aparat Hughes'a na razie nie funkcjonuje i nie wiem czy jeszcze dziś zostanie naprawiony, tą drogą melduję: 1. Dziś w godzinach południowych przyszła załączona w tłumaczeniu depesza króla angielskiego. Viceminister Skrzyński zapytuje czy można ją ogłosić w pismach, dalej czy odpowiedź na tą depeszę Komendant wyśle wprost ze Lwowa czy też upoważni Skrzyńskiego do zredagowania jej i wysłania w imieniu Komendanta. 2. Poseł Kunicki w rozmowie z rtm. Wieniawą poinformował, że widoczne są tendencje sfer wojskowych rozwiązania Cieszyńskiej Rady Narodowej i wprowadzenia rządów wojskowych. Inspiratorem ma być pplk. Iwanowski

2

i może brygadier Latinik. U Latinika daje się jakoby obecnie za-
uważyć nastrój opozycyjny przeciw Warszawie. Ze względu na dużą
jego popularność na Śląsku Kunicki sądzi, że należałoby go odpo-
wiednio, zażyć przez wezwanie do Warszawy i osobisty kontakt czy
przez awansowanie na generała, co mu się podobno już z tury nale-
ży. 3. Kpt. Klinger melduje: w ostatnich 3 tygodniach widoczna
była tendencja stronnictw prawicowych /N.-D./ w Galicji przeprowa-
dzenia ataku przeciwko Naczelnikowi Państwa i ~~jego~~ wyrazicielom
jego myśli. Akcja ta widoczna była wśród sfer cywilno-politycz-
nych i wojskowych. Płk. Latinik, dowódca frontu Czeskiego, zupeł-
nie jawnie i bez ogródek dawał wyraz swojemu oburzeniu na Naczel-
nego Wodza z powodu nominacji płk. Beliny, przyczem pominięto jego
"najbardziej dziś zasłużonego" oficera polskiego". Czynił to wo-
bec ludzi cywilnych /Członków Rady Narodowej/ na Śląsku i wobec
oficerów, nawet subalternów /kpt. Pikusá/. Komunikuje się ciągle
z generałem Hallerem, który niesłychanie zabiega około pogłębienia
swojej popularności w Galicji i na Śląsku, komunikuje się ciągle

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA-
BELWEDER. DN.

191 R.

3

L. DZ.

z politykami endeckimi prywatnie u siebie w domu po za godzinami urzędowymi, jeździł wśród ostentacji demonstracyjnych przygotowań do Częstochowy, by złożyć hołd Matce Boskiej. Deputacji górników w Cieszynie odpowiedział generał Haller, że sam chętnie by natychmiast rozpoczął bój o wyzwolenie Śląska Cieszyńskiego, lecz Naczelnym Wódz na to nie pozwala. Dopiero interwencja posła Kłuszyńskiej i Regera wytłomaczyła to górnikom. Z racji przyjęcia Hallera na Śląsku, zakończono bankietem oficerskim, na którym nikt nie wznosił toastu na cześć Naczelnika Państwa - kpt. Pikusa przysłał do oddziału informacyjnego D.O.G. Kraków /mjr. Scieżyński/ odpowiedni raport. Gdy Pikusa zwrotu tego z raportu nie chciał usunąć wbrew rozkazowi płk. Latinika, tenże, jak również Gen. Haller dwukrotnie przez szefów sztabu, a następnie pisemnie żądali od gen. Symona usunięcia Pikusy z Cieszyna, a Scieżyńskiego z Krakowa.

329
406

4
Pod egidą płk. Szt.Gen. Czikla i kpt.Szt.Gen. Hausera /D.O.G.Kra-
ków/ odbywa się literalna naganka na Scieżynskiego, Pikusę, a na-
wet na kpt.Klingera, który miał objąć stanowisko Szefa O.I. po
Scieżynskim. Podnieca nastrój i intryguje niesłychanie ppłk.Iwa-
nowski, zastępcą szefa sztabu u Hallera. To samo czyni w Cieszynie
rtm. Czaczka-Ruciński i por. Pryziński. "ymienionych a więc :
Czikla, Hausera, Iwanowskiego, Czaczkę, Pryzińskiego należy za wszel-
ką cenę z ich dotychczasowych stanowisk pozabierać i w Warszawie
odpowiednio ulokować. płk.Czykiel ma żonę czeszkę, która wraz z
dziećmi wychowywanymi po czesku mieszka w Pradze. Czykiel do Pra-
gi jeździ, był w tym tygodniu. To jest wręcz niedopuszczalne przy
jego stanowisku w Krakowie. Objawia, a raczej ukryć nie zdoła,
przed referentami swojego zdenerwowania ilekroć jest w toku spr-
wa Śląska, albo Spisko-Orawska. Na wszystko są autentyczne dowody
Kpt.Klingera nie chcą pozostawić w Krakowie na miejsce Scieżynski-
go, gdyż jest to dla nich bardzo ważna placówka, którą chcą obsa-
dzić "swoim" majorem Wiśniowskim. Klinger remonstrował, odniósł

51

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA-
BELWEDER, DN. 191 R.

L. DZ.

3.

się do Szefa Sztabu w Warszawie i zdaje się utrzyma się przy
swojej woli. Zagroził dymisją. Prosbę o dymisję wniósł także
Scieżyński.

5. Pdm Wieniawa z porady wicepremiera Skrzyńskiego Sozy Lais z okazji
podpisania pokoju wysyła ambasadorom. Niezależnie od tego Skrzyński rozpy-
tuje, czy Smith nie uważa za stosowne wyjechać od siebie depart do Dalona,
Gibsona, Henrysa, Carzona de Wyatda i angielskiego zastępcy upewniam.

[Handwritten signature]
fjpl

331
107